

12. **Куц Ю. О.** Природа та сутність державного управління / Ю. О. Куц // Теорія та практика держ. упр. та місц. самоврядування. – 2013. – № 1. – С. 9 [Kuts Yu. O. Pryroda ta sutnist derzhavnoho upravlinnia / Yu. O. Kuts // Teoriia ta praktyka derzh. upr. ta mist. samovriaduvannia. – 2013. – № 1. – S. 9].

13. **Любкіна О. В.** Фондовий ринок України: особливості формування та перспективи розвитку: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01 / Любкіна Олена Вікторівна; КНУ ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – 13 с. [Liubkina O. V. Fondovyi rynok Ukrainy: osoblyvosti formuvannia ta perspektyvy rozvytku: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.01.01 / Liubkina Olena Viktorivna; KNU im. T. Shevchenka. – K., 2003. – 13 s.].

14. **Про державне** регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України // Відом. Верховної Ради України, 1996. – № 51. – Ст. 292 [Pro derzhavne rehuliuвання rynku tsinnykh paperiv v Ukraini: Zakon Ukrainy // Vidom. Verkhovnoi Rady Ukrainy, 1996. – № 51. – St. 292].

15. **Про заходи** щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810/98 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 21. – С. 32 [Pro zakhody shchodo vprovadzhennia Kontseptsii administratyvnoi reformy v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 22 lyp. 1998 r. № 810/98 // Ofits. visn. Ukrainy. – 1999. – № 21. – S. 32].

16. **Про цінні** папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3480-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268 [Pro tsinni papery ta fondovyi rynok: Zakon Ukrainy vid 23 liut. 2006 r. № 3480-IV // Vidom. Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2006. – № 31. – St. 268].

17. **Радзімовська С. Ф.** Державне управління інфраструктурою ринку цінних паперів: автореф. дис. ... канд наук з держ. упр.: 25.00.02 / Радзімовська Світлана Федорівна; НАДУ при Президенті України. – К., 2009. – 23 с. [Radzimovska S. F. Derzhavne upravlinnia infrastrukturoiu rynku tsinnykh paperiv: avtoref. dys. ... kand nauk z derzh. upr.: 25.00.02 / Radzimovska Svitlana Fedorivna; NADU pry Prezydentovi Ukrainy. – K., 2009. – 23 s.].

18. **Райт Г.** Державне управління / Г. Райт; пер. з англ. В. Івашка [та ін.]. – К.: Основи, 1994. – 191 с. [Rait H. Derzhavne upravlinnia / H. Rait; per. z anh. V. Ivashka [ta in.]. – K.: Osnovy, 1994. – 191 s.].

19. **Рябченко О. П.** Державне управління економікою України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Рябченко Олена Петрівна; Ун-т внутр. справ МВС України. – Х., 2000. – 33 с. [Riabchenko O. P. Derzhavne upravlinnia ekonomikoiu Ukrainy: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.07 / Riabchenko Olena Petrivna; Un-t vnutr. sprav MVS Ukrainy. – Kh., 2000. – 33 s.].

20. **Экономическая** теория / под ред. Л. Н. Давыденко. – Минск: Выш. шк., 2007. – 352 с. [Ekonomicheskaya teoriya / pod red. L. N. Davyidenko. – Minsk: Vyish. shk., 2007. – 352 s.].

21. **Directive** 2001/34/EC of the European Parliament and of the Council of 28 May 2001 on the admission of securities to official stock exchange listing and on information to be published on those securities // Official Journal. L 184. – 06.07.2001. – P. 0001 – 0066.

22. **Directive** 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council of

4 November 2003 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading and amending Directive 2001/34/EC // Official Journal. L 345. – 31.12.2003. – P. 64 – 89.

23. **Directive** 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments amending Council Directives 85/611/EEC and 93/6/EEC and Directive 2000/12/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 93/22/EEC // Official Journal. L 145. – 30.04.2004. – P. 1 – 44.

24. **Kigro Felix A.** Modern Public Administration / Kigro Felix A., Nigro Lloyd G. – 7-th ed. – N. Y.: Harper and Row, 1989.

25. **Marshall** Edward Dimock, Gladys Gouverneur Ogden Dimock Holt, Rinehart and Winston, 1969.

26. **The administrative** state: a study of the political theory of American public administration (New York: Ronald Press Co, 1948; rev ed New York: Holmes & Meier, 1984).

27. **The Future** of public administration by Donald F. Kettl. – Access mode: www.h-net.org/~pubadmin/tfreport/kettl.pdf.

28. **UN Economic and Social Council.** Committee of Experts on Public Administration. Definition of basic concepts and terminologies in governance and public administration. – 2006.

Надійшла до редколегії 06.10.15

УДК 353.1/477(4-01)

Артур ЄГІОЗАР'ЯН

Національна академія державного управління

при Президенті України

Харківський регіональний інститут державного управління

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НОВОГО ПУБЛІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЗАХІДНИХ МОДЕЛЯХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджуються концепції нового публічного менеджменту та належного врядування, що визначили характер і зміст адміністративних реформ, здійснених за два останні десятиріччя в країнах Західної Європи та США. Аналізуються переваги й недоліки менеджеріального підходу до державного управління, що сприяли появі концепції належного врядування. Наголошується на існуванні тенденції універсалізації принципів та підходів до державного управління, що виявляється в поширенні зразків належного врядування, напрацьованих у країнах Західної Європи та США, на решту країн світу. Розглядаються фактори, що

© Єгіозар'ян А. Г., 2015

впливають на успішність інтеграції належного врядування в практику різних держав. На основі синтезу зазначених концепцій визначаються сутнісні параметри сучасної державно-управлінської моделі, що може бути взята за основу в процесі реформування вітчизняної системи державного управління.

Ключові слова: новий публічний менеджмент, належне врядування, мережеве врядування, політичні мережі, державно-приватне партнерство.

Artur Ehiozarian. The implementation of principles of new public management and good governance in modern western models of public administration

The article is devoted to the study of New Public Management and «Good Governance» concepts, which determined the nature and content of the administrative reforms implemented over the last two decades in Western Europe and the USA. The analysis of strengths and weaknesses of managerial approach to public administration that contributed to the emergence of the concept of good governance is done. The special emphasis on existence of trends of universalization of principles and approaches to public administration, which manifests itself in extensions of standards of good governance, elaborated in Western Europe and the United States to the rest of the world, is laid. Factors that influence the success of good governance practices integration in different countries are considered. On the basis of synthesis of these concepts essential parameters of modern public administration model that can be taken as a basis in the process of the national system of governance reforming are defined.

Key words: new public management, good governance, network governance, political networks, public and private partnership.

Зарубіжний досвід свідчить про існування різних шляхів створення ефективною держави. У західних країнах були запропоновані власні рецепти реформування держави в її сутнісному вимірі, що претендують на універсальність та всезагальність. Ідеться, перш за все, про дві управлінські концепції – новий публічний менеджмент (New Public Management) та належне врядування (Good Governance), які покладено в основу сучасних західних адміністративних реформ та запозичено країнами, що не належать до американської та європейської цивілізації.

Відомий американський дослідник К. Худ, дослідивши походження терміна «публічний менеджмент», дійшов висновку, що в сучасному розумінні він увійшов до політичного лексикону лише в 1960 – 70-ті рр., після того як однойменна дисципліна була введена до магістерських програм з публічної політики в низці американських університетів [5, р. 10]. Щодо концепції нового публічного менеджменту, то вона з'являється ще пізніше – на початку 1990-х рр. На думку М. Барзлея, ця концепція була винайдена політологами з метою «структурування наукової дискусії щодо сучасних змін в організації та управлінні виконавчою владою» [1, р. 15] (тут і далі переклад автора. – А. Є.). Ця теза підтверджується аналізом бібліографічної бази даних BIDS за період з 1981 р. по 2000 р., здійсненим британськими дослідниками С. Доусон та Ш. Дарджи. Згідно з результатами аналізу словосполучення

«новий публічний менеджмент» уперше згадується в наукових публікаціях у 1993 р., і з цього моменту кількість статей, де вживається це поняття, постійно зростає аж до кінця 1990-х рр. [2, р. 38].

Британські спеціалісти виокремили три варіанти змісту відповідної управлінської концепції. По-перше, сукупність політичних уявлень щодо організації та функціонування виконавчої влади та державної служби; по-друге, академічна дисципліна, що вивчає практику управління державною службою; по-третє, комплекс практичних заходів, здійснених у процесі адміністративних реформ [2, р. 34]. При цьому розуміння того, що таке новий публічний менеджмент, змінювалось протягом 1990-х рр. Якщо спочатку, на думку К. Худа, термін використовувався «як умовне позначення комплексу близьких за змістом адміністративних доктрин, які визначають порядок денний для бюрократичної реформи в багатьох країнах ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) з кінця 1970-х рр.» [4, р. 3], то в подальшому діапазон визначень значно розширився, увібравши в себе, з одного боку, науковий менеджмент Ф. Тейлора та теорію «управлінської революції», а з іншого – теорії суспільного вибору, раціонального вибору та нової інституціональної економіки.

Однак, незважаючи на значну кількість визначень, більшість експертів пов'язують появу нового публічного менеджменту з адміністративними реформами, що розгорнулися у 80 – 90-ті рр. ХХ ст., перш за все у таких країнах, як Великобританія, Нова Зеландія, Австралія, США, Канада. На думку Е. Данзаера, спочатку політичні діячі та державні службовці здійснили адміністративні реформи й лише потім відповідні перетворення були проаналізовані та прокоментовані спеціалістами в галузі державного управління [3, р. 371 – 372].

Як окрема управлінська модель поряд із новим публічним менеджментом модель врядування оформилася в 1997 р., коли було оприлюднено Програму розвитку ООН «Врядування для сталого розвитку людських ресурсів». Відповідно до цієї Програми під належним врядуванням розумілася реалізація в процесі публічного управління принципів участі, прозорості, відповідальності, ефективності, рівності та верховенства закону. Крім того, ця модель була спрямована на максимальне розширення сфери участі суспільства в управлінні та гарантування того, що політичні, соціальні та економічні пріоритети повинні бути засновані на спільній згоді таким чином, щоб голоси найбільш бідних та соціально незахищених груп населення були почуті в процесі прийняття державних рішень.

Очевидно, що належне врядування в такому розумінні виходить за межі менеджеріального контексту, де суспільству відводилась роль споживача публічних послуг, а не співвиробника. Більш того, модель належного врядування продовжує розглядатись як єдиний

оптимальний варіант організації системи державного управління в глобальному масштабі.

Як і у випадку з новим публічним менеджментом, належне врядування характеризується наявністю різних підходів до його змісту. Одні дослідники інтерпретують його як повернення до держави загального добробуту (англ. *Welfare-State*), інші – як один із невідворотних циклів реформ, у ході яких відбувається швидка зміна розподілу та реінтеграції державних суб'єктів. Однак слід наголосити, що належне врядування не замінює собою попередні управлінські моделі, а включає їх у новий контекст рівноправних партнерських відносин. Воно являє собою менш складну структуру, ніж в умовах держави загального добробуту, достатньо гнучку та орієнтовану на людину в процесі надання послуг, спрямовану на інтеграцію автономних можливостей громадян при вирішенні соціальних проблем, які відсувались на другий план при реалізації менеджеріальних принципів.

Тим не менш спроби синтезувати концепції нового публічного менеджменту та належного врядування в межах однієї моделі державного управління до цього часу не було здійснено.

Завданням публікації є дослідження можливостей синтезу концепцій у сучасних західних моделях державного управління.

Головний принцип нового публічного менеджменту полягає в моделюванні ринкових процесів усередині державного сектору та запозиченні технологій управління, розроблених для приватних компаній. Це виражається, перш за все, у скороченні масштабів та ресурсів державного управління (приватизація, децентралізація, делегування низки державних повноважень ринковим структурам; зменшення витрат на утримання державного апарату за рахунок його скорочення; реструктуризація та маркетизація; перегляд обов'язків держави та відмова від деяких із них, пов'язаних, головним чином, із соціальним забезпеченням населення) та вдосконаленні механізмів управління державними фінансами та бюджетом (тендери; контрактна система всередині державної служби; передача на підряд; введення системи платних послуг для населення тощо).

Новий публічний менеджмент піддає сумніву ефективність традиційної моделі державного управління з притаманною їй ієрархічною структурою та централізацією управлінських рішень, більш того, він проголошує перехід до постбюрократичного, менеджеріального світу.

Протягом 1990 – 2000-х рр. спеціалісти намагались виокремити основні принципи нового публічного менеджменту. Найбільш авторитетною роботою з цієї тематики, що має найвищий індекс цитування, є праця Д. Осборна та Т. Геблера «Заново винаходячи управління: як дух підприємництва змінює публічний сектор». Згідно

з думкою американських експертів, держава, організована на менеджеріальних засадах, як правило, виконує такі функції:

1. Розвиває конкуренцію між постачальниками публічних послуг (між організаціями як публічного, так і приватного сектору).

2. Розширює права громадян, передаючи функції контролю на рівень місцевого самоврядування.

3. Оцінює роботу установ не за видатками (виконання бюджету), а за результатами.

4. У процесі виконання власних функцій керується завданнями (місією), а не інструкціями.

5. Перетворює платників податків на споживачів публічних послуг, пропонуючи їм більш широкий вибір цих послуг, зокрема у сфері освіти, підвищення кваліфікації, житлово-комунальних послуг тощо.

6. Приватизує, де це можливо, державні агенції, тобто передає державні функції приватним організаціям, зазвичай на контрактній основі.

7. Приділяє більше уваги «зароблянню» грошей, на відміну від традиційного їх витрачання.

8. Децентралізує управління, керуючись принципом кооперації.

9. Надає перевагу ринковим, а не бюрократичним механізмам управління.

10. Орієнтується не стільки на надання послуг, скільки на стимулювання вирішення проблем, що виникають у суспільстві, за участі всіх секторів – державного, приватного та некомерційного [6, р. 19 – 20].

Незважаючи на популярність та поширеність ідей нового публічного менеджменту, не варто розглядати розвиток менеджеріальної моделі державного управління як панацею. Світовий досвід реформування публічного сектору на ринкових засадах виявив серйозні протиріччя цього процесу та його неоднозначні результати. Управлінці та економісти піддають критиці новий публічний менеджмент за декількома напрямками.

Численні дослідники виказали сумніви щодо застосовності методів управління з приватного сектору в публічній сфері. Супротивники конвергенції справедливо зазначали, що держава, на відміну від ринку, орієнтована на задоволення колективних інтересів, і цілі її діяльності визначаються досить розпливчато (служити суспільству, зберігати законність та порядок, зменшувати нерівність, підвищувати добробут громадян тощо). Іншими словами, держава являє собою систему обслуговування, а не заробляння, їй більш притаманні кооперація та патерналізм, аніж конкуренція.

«Виштовхування» державного управління у сферу ринкових відносин призводить до ерозії цінностей у державних службовців та розмивання сутності державної служби як інституту служіння соціуму.

Технології приватного менеджменту в гонитві за фінансово-економічною ефективністю управління відсувають на другий план соціальну місію державної служби. Супротивники нового публічного менеджменту переконані, що певною мірою ця управлінська модель суперечить принципам демократії, оскільки, по-перше, розглядає громадян як клієнтів, споживачів публічних послуг, а не як джерело політичної влади, по-друге, ставить на перше місце економічну ефективність, а такі поняття, як мораль, етика, справедливість виявляються для нього другорядними. До того ж новий публічний менеджмент не сприяє залученню громадян до управління. Згідно з влучним зауваженням зарубіжних спеціалістів, під час розподілу функцій рульового та веслувальників про власника човна просто забули.

Недоліки менеджеріального підходу до державного управління сприяли появі нової управлінської моделі, що дістала назву «належне врядування». Головним чином нова парадигма орієнтована на подолання таких недоліків нового публічного менеджменту, як другорядність вирішення соціальних проблем та, як наслідок, підвищення рівня соціальної нерівності та бідності, особливо в країнах, що розвиваються; «ерозія» ролі держави та державних службовців у суспільних відносинах; наголос на універсальності методів реформування, що пропонуються, замість урахування інституційного контексту кожної країни.

Хоча більшість дослідників вважає, що в сучасному світі не існує жодних об'єктивних стандартів належного врядування, у низці джерел здійснюється спроба визначити універсальний набір компонентів, що відображають специфіку цієї моделі. Так, у Програмі розвитку ООН основними принципами належного врядування, які поширюються на всіх учасників політичного процесу, названо такі:

- 1) участь у прийнятті державних рішень;
- 2) консенсус при прийнятті рішень;
- 3) стратегічне бачення;
- 4) зворотний зв'язок;
- 5) ефективність державної політики;
- 6) відповідальність усіх учасників процесу;
- 7) прозорість;
- 8) рівноправність;
- 9) верховенство закону.

Внутрішня підтримка реформ, відповідальність учасників процесу, розвинута система власності, а також культурний контекст та історія держави-реципієнта є факторами успішності інтеграції належного врядування в практику тих чи інших держав. Політичне керівництво повсякчас більше звертає увагу на культурні, історичні, економічні та політичні особливості своїх країн. Так, у Великобританії, родоначальниці менеджеріального підходу до адміністративних

реформ, виявляються характерні особливості традиційної системи управління, такі як укоріненість державної служби в національній державі, сувора службова ієрархія, деталізовані правила та інструкції для різних рівнів цієї ієрархії, «легалістське» управління. Однак вказані елементи загалом не суперечать моделі належного врядування, а скоріше створюють додаткові умови для її інтеграції в частині забезпечення партнерських відносин з боку держави. На відміну від нового публічного менеджменту, у моделі належного врядування державі притаманний більший ступінь присутності. І якщо менеджеріальна парадигма розглядає державу лише як «рульового» політичного процесу, то належне врядування відводить їй роль повноправного партнера та учасника прийняття і реалізації управлінських рішень. Прихильники концепції належного врядування справедливо вважають, що в будь-якому випадку, за будь-яких взаємодій держава не може бути відсторонена від участі в управлінському процесі: навіть при взаємодії громадян та бізнесу вона повинна мати повну інформацію з метою виконання моніторингової та регулюючої функції.

Хоча системи державного управління іноді суттєво відрізняються одна від одної, що обумовлено культурно-історичними, політико-інституційними особливостями різних країн, можна констатувати світову тенденцію універсалізації спільних принципів та підходів у сфері державного управління. Головним чином відповідна тенденція виявляється у поширенні зразків належного врядування, напрацьованих у країнах Західної Європи та США, на решту світу. Запозичення сучасних західних управлінських моделей відбувається в процесі адміністративних реформ, які можна розглядати як інтернаціональний політичний процес, що нівелює відмінності, які існують між країнами, та породжує схожі управлінські структури, а також координує підходи до вирішення національних проблем державного управління, які застосовуються відповідними структурами.

Отже, на основі синтезу розглянутих управлінських концепцій можна визначити параметри управлінської моделі, що може використовуватись як зразок у процесі здійснення адміністративних реформ, пов'язаних з імпортом менеджеріальних та постменеджеріальних інститутів:

1) децентралізація та відносна свобода всіх ланок системи державного управління, що виявляється в підвищенні самостійності нижніх рівнів бюрократичної ієрархії, у реалізації принципу субсидіарності та передачі низки державних функцій на рівень місцевого самоврядування;

2) активне залучення неурядових організацій та бізнес-асоціацій до процесу прийняття політико-управлінських рішень, перетворення органів державної влади на публічні та відкриті для суспільної дискусії та переговорного процесу структури, зацікавлені в спільних зусиллях задля

задоволення суспільних інтересів та вирішення суспільних проблем;

3) формування нової креативної організаційної культури з єдиним розумінням перспектив та цілей розвитку організації. Організація, яка відповідає сучасним вимогам, засновується на переході: від індивідуальної праці до командної роботи; від виконання функцій до реалізації проектів; від вузької та жорсткої спеціалізації до широкопрофільної підготовки; від підзвітності начальнику до відповідальності перед клієнтами; від ієрархії до горизонтальної координації всередині команд;

4) оцінка діяльності державних структур за результатами, які становлять цінність для громадян. При цьому система державного управління як управління суспільними справами піддається оцінці і з точки зору прагматичних критеріїв ефективності, і з точки зору політичних та моральних аспектів адміністрування, пов'язаних із прийняттям соціально значущих рішень;

5) оздоровлення системи державного управління, з одного боку, за рахунок використання практики менеджменту, яка стосується короткотермінових трудових відносин на державній службі, введення системи оплати праці на основі якісних показників, формування стратегій розвитку галузей народного господарства, розвитку нових інформаційних систем та сервісів G2G (уряд для уряду), G2B (уряд для бізнесу) та, головне, G2C (уряд для громадян), з іншого – за рахунок створення конкурентного середовища у сфері надання публічних послуг, підтримки появи конкуруючих між собою державних структур, приватних фірм та некомерційних організацій.

Нарешті, удосконалення механізмів управління державними фінансами й бюджетом, що тягне за собою скорочення витрат, з їх прив'язкою до результатів діяльності, а не до необхідних ресурсів, підвищення прозорості бюджетів та прибутковості державних організацій. При цьому необхідно пам'ятати, що ця управлінська модель може бути успішно впроваджена лише у відповідному інституційному середовищі. Можна припустити, що детермінуючий вплив при запозиченні елементів цієї управлінської моделі справляють: по-перше, культурне інституційне середовище, що вимагає урахування демократичної адміністративної традиції, зрілого громадянського суспільства, активної політичної участі населення; по-друге, управлінське середовище, що передбачає наявність раціонального бюрократичного апарату, який діє відповідно до формальних правил та інструкцій та підтримує реформи, залученість у процес прийняття рішень і контролю за їх реалізацією представницьких інститутів та органів місцевого самоврядування; по-третє, економічне середовище, яке являє собою зрілий конкурентоспроможний комерційний сектор, здатний узяти на себе виконання деяких державних функцій та надання низки послуг населенню, а також розвинутої ринкової системи,

заснованої на обмеженому втручанні держави, вільному підприємництві та інших механізмах вільного розподілу ресурсів у суспільстві.

Список використаних джерел / List of references

1. **Barzelay M.** Origins of the New Public Management: an International View from Public Administration / M. Barzelay / Political Science // New Public Management: Current Trends and Future Prospects / ed. by K. McLaughlin, S. Osborne, E. Ferlie. – London, 2002. – P. 15 – 33.

2. **Dowson S.** New Public Management: A Discussion with Special Reference to UK Health / S. Dowson, C. Dargie // New Public Management: Current Trends and Future Prospects / ed. by K. McLaughlin, S. Osborne, E. Ferlie. – London, 2002. – P. 34 – 56.

3. **Dunsire A.** Then and Now: Public Administration 1953 – 1999 / A. Dunsire // Political Studies. – 1999. – Vol. 47. – № 2. – P. 360 – 378.

4. **Hood C.** A Public Management for All Seasons? / C. Hood // Public Administration. – 1991. – Vol. 69. – № 1. – P. 3 – 19.

5. **Hood C.** Public Management: The Word, the Movement, the Science / C. Hood // The Oxford Handbook of Public Management / ed. by E. Ferlie, L. Lynn Jr., C. Pollitt. – Oxford, 2007. – P. 7 – 26.

6. **Osborne D.** Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit Is Transforming the Public Sector / D. Osborne, T. Gaebler. – N.Y., 1993. – 432 p.

Надійшла до редколегії 02.09.15

УДК 35.073.526

Лариса КНИЖНИК

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Аналізується становлення системи аудиту у світі з метою імплементації кращого історичного досвіду для розвитку державного аудиту в Україні. За допомогою ретроспективного аналізу показується, що функції аудиту змінювалися в ряд етапів. Аудит уперше з'явився у вигляді стародавніх перевірок заходів у давніх цивілізаціях Китаю, Єгипту та Греції. Тим не менш, практика сучасного аудиту укорінилася після промислової революції в середині XIX ст. Аудит у середині 1800-х рр. і на початку 1900-х рр. в основному був пов'язаний із забезпеченням правильності розрахунків, виявленням шахрайства і помилок. За останні приблизно 30 років аудитор відіграє важливу роль у підтвердженні